ՀԲԸՄ-ի Հայկական Համացանցային Համալսարանը (AGBU Armenian Virtual College) կարելիութիւն կը ստեղծէ աշխահասփիւռ հայութեան համար, անկախ տարիքէ, բնակութեան երկրէ կամ գիտելիքներու մակարդակէ, ստանալու համապարփակ հայագիտական կրթութիւն

«Հայկական կրթութիւն, միշտ, ամէնուր»

ՑԱՐՈՒԹ ԷՔՄԱՆԵԱՆ

«Եկեղեցին՝ հաւատք, իսկ դպրոցը՝ Ա՛զգ կը պահէ»: Այսպէս կ'ըսէր Պատուելի մը Քէսապի նորակառոյց ճեմարանի բացման ժամանակ, մօտաւորապէս տարի մը առաջ: Թերեւս անոր խօսքերը ամենալաւը բացատրեն առաջին Հայկական Համացանցային Համալսարանի ստեղծման անհրաժեշտութիւնն ու անոր առաքելութիւնը:

Հայկական կրթութեան դիմագրաւած դժուարութիւններուն մասին ամէն օր նոր լուր մը կը կարդանք Հայկական մամուլի էջերուն մէջ: Ուսուցիչներու անբաւարարութիւն, գիրքերու սակաւութիւն, տարածքային հեռաւորութիւն, օտար դպրոցներու յաճախում եւ տակաւին շարք մը խոչընդոտներ եւ անպատեհութիւններ:

Մեկնելով նմանատիպ մտահոգութիւններէ, 2004-ին Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը (ՀԲԸՄ) Միացեալ Նահանգներու Սիլիքոն Հովիտին մէջ հայկական դպրոց մը բանալու անհրաժեշտութիւն զգացած է՝ այդ շրջանի հայ աշակերտներուն հայկական կրթութիւն ապահովելու համար: Յետագային գաղափարը վերածուած է աւելի յանդուգն մտայղացման մը, մէկ անգամէն ստեղծել մեծ դպրոց մը, որ կը ծառայէ ո՛չ միայն այդ շրջանի, այլեւ ամբողջ աշխարհի հայութեան: 2006-ին Եգիպտոսի մէջ ՀԲԸՄ-ի 100 ամեակին Համացանցային Համալսարանի ծրագրի ներկայացումը մեծ ուշադրութեան եւ խանդավառութեան արժանացած է: Եւ այսպէս սկսած են համահայկական առաջին վիրտուալ համալսարանի կազմաւորման աշխատանքները:

ՀԲԸՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան անդամ եւ Համացանցային Համալսարանի հիմնադիր եւ նախագահ Տոքթ. Երուանդ Զօրեան «Ազատ-Հայ» ելեկտրոնային լրատուամիջոցին տուած հարցազրոյցի մը ընթացքին կ'ըսէ. «Թերեւս մենք աշխարհի ամենաշատ ցիրուցան եղած ժողովուրդն ենք: Իսկ համացանցը, համաշխարհայնացումն ու նորագոյն արհեստագիտական նուաճումները մեզի կու տան բոլոր այն ծառայութիւնները, որոնցմէ կրնանք օգտուիլ: Անցեալին, Լեհաստանի, Հոլանտայի կամ Սինկափուրի մէջ գոյութիւն ունեցած հայկական գաղութներուն հաղորդակցութիւնը դժուար եղած է: Մերօրեայ հաղորդակցութեան արհեստագիտական զարգացումները մեզ ամենայարմար նուէրն է, զոր կրնանք օգտագործել կրթութեան եւ այլ բնագաւառներու մէջ: Կրթութիւնը առաջին օրինակներէն մէկն է ուր կրնանք օգտագործել այս նորութիւնները»:

«Ազդակ» շաբաթաթերթին տուած այլ հարցազրոյցի մը մէջ Տոքթ. Զօրեան կ'ըսէ. «Մեր նպատակն է գործածել համացանցի ընձեռած հնարաւորութիւնները առաւելագոյն ձեւով եւ հասնիլ հայկական նոր կրթական մակարդակի մը, որ կը համախմբէ հայերէն սորվիլ ցանկացողները՝ աշխարհի տարածքին»: Ան տեղեկացուց որ «օն-լայն» համալսարանները արդէն տարածուած են աշխարհի մէջ, սակայն ՀԲԸՄ-ի այս կրթական կառոյցը հայկական իմաստով առաջինն է: Հայկական այս ծրագրի նախաձեռնողները, ինչպէս նշեց Երուանդ Զօրեան, պէտք է օգտուին թէ՛ համացանցային կրթութեան համաշխարհային փորձէն, թէ՛ ՀԲԸՄ-ի տարիներու կրթական գործունէութեան դրական արդիւնքներէն:

Համացանցային համալսարանին առաջին դասարանները սկսած են այս տարուան 14 Յունիսէն, եւ աշխատանքները աւարտած՝ 7 Օգոստոս 2009-ին: Այս ամառային շրջանին աշխարհի 22 երկիրներէ 150 ուսանողներու 16 «մալթիմեդիա» դասընթացքներ ներկայացուցած են:

Մասնակիցները կա՛մ կանոնաւոր ուսանողներ են (իրաքանչիւր դասընթացքէն կը շահին 2 վարկանիշ-քրեդիտ) կա՛մ ազատ ուսանողներ (առանց վարկանիշի ուսանողներ), որոնք կ'ուսանին արեւելահայերէն՝ սկսնակներու համար, արեւմտահայերէն՝ սկսնակներու համար եւ Հայաստանի հին պատմութիւն:

Համալսարանի մէջ կայ երեք բաժին՝ լեզու, պատմութիւն եւ մշակոյթ (մշակոյթի բաժինը կ'ընդգրկէ ճարտարապետութիւն, երաժշտութիւն, գրականութիւն եւ գեղարուեստ): Հայկական կրթութեան ամբողջ հարստութիւնը աշխարհի տարածքի լիարժէք տարածելու նպատակը իրականացնելու համար համալսարանը իր ուսուցումը կ'իրականացնէ 5 լեզուով. հայերէն (արեւմտահայերէն եւ արեւելահայերէն) անգլերէն, ֆրանսերէն, ռուսերէն եւ սպաներէն: Այս մէկը կ'ենթադրէ, որ հայկական ուսումը հասանելի պիտի ըլլայ ինչպէս հայախօսներուն, այնպէս ալ՝ նշուած լեզուներուն տիրապետողներուն:

Ինչպէս կը հաստատէ Երուանդ Զօրեան, համալսարանով հետաքրքրուողները հիմնականը հայեր են կամ կիսով չափ հայկական ծագում ունեցողներ, ինչպէս նաեւ՝ հայկական մշակոյթով եւ պատմութեամբ հետաքրքրուողներ:

Բացի շաբաթական դասերէ, ուսանողները մալթիմեդիա կրթական վարժութիւններ ունին՝ յանձնարարութիւններ, խնդիրներ, դասընթացի ծրագրեր եւ յանձնարարութիւններու արկղիկներ: Աւելին, քննարկումներու անկիւնները, ելեկտրոնային նամակները եւ կենդանի «չաթ»երը դասընկերներու հետ շփուելու եւ աշխարհի տարբեր անկիւններէն ընկերներ ձեռք բերելու աւելի լաւ հնարաւորութիւն կու տան ուսանողներուն: Տարբեր սերունդներու ներկայացուցիչ (17-էն 82 տարեկան) վիրտուալ դասընկերները իրենց վիրտուալ դասարաններ եկած են աշխարհի զանազան կողմերէն՝ Շանկհայէն, Պոլիսէն, Քորտոպայէն, Սիէթլէն, Քիւէն, Ամմանէն, Լա Հէյէն, Ռէյունիոն կղզիէն...

Աշխարհի մէջ գոյութիւն ունեցող երեւութական կրթութեան վերջին զարգացումներուն զուգընթաց, Համացանցային Համալսարանի նպատակն է նաեւ ստեղծել երեւութական (կամ համացանցային) համալսարան մը, որ կրնայ մշակութային կրթութեան կողքին իրարու հաղորդակից դարձնել աշխարհի տարբեր երկիրներուն մէջ սփռուած հայ ուսանողները եւ անոնց համար ստեղծել այն միջավայրը, ուր ծնունդ առած յարաբերութիւնները կը տեւեն ամբողջ կեանք մը: Ըստ Երուանդ Զօրեանի, «Եթէ դասական Հայկական դպրոցը իրականութիւն դարձնելու կարողութիւնը չունինք, կրնանք զայն ունենալ համացանցի միջոցաւ»:

ՀԲԸՄ Սիլիքոն Հովիտի կողմէ նախաձեռնուած Հայկական Համացանցային Համալսարանի ճարտարագիտական բազմակողմանի մշակման համար համագործակցութիւն ձեռք բերուած է Երեւանի Պետական Համալսարանի կրթութեան եւ հետազօտութեան տեղեկատուական ճարտարագիտութեան կեդրոնի գիտնականներուն եւ ծրագրաւորողներուն հետ: Ինչպէս նաեւ համագործակցութիւն տեղի ունեցած է Հայաստանի Գիտութիւններու Ազգային Ակադեմիայի պատմութեան հիմնարկի եւ ԵՊՀ-ի այլ բաժանմունքներու հետ, ինչպէս՝ պատմութեան, լեզուի, եւայլն...:

Համալսարանի 2009-ի Աշնան շրջանին համար պիտի ներկայացուի այսօր ներկայացուող դասընթացքներուն կրկնակին: Արձանագրութիւնը կը սկսի 31 Օգոստոսին եւ կը շարունակուի մինչեւ 14 Սեպտեմբեր: Աշնանային 9-շաբաթեան դասընթացքները կը սկսին 22 Սեպտեմբերին:

Այս ծրագրին նպատակն է հայկական կրթութիւն տալ բոլոր անոնց, որոնք զրկուած են ատոր հնարաւորութենէն: Հայկական Համացանցային Համալսարանը կարելիութիւնը կը ստեղծէ աշխահասփիւռ հայութեան համար, անկախ տարիքէ, բնակութեան երկրէ կամ գիտելիքներու մակարդակէ, ստանալու համապարփակ հայագիտական կրթութիւն:

Աշխարհի իւրաքանչիւր անհատ, ցանկութեան պարագային, կրնայ հայկական կրթութիւն ստանալ՝ այդպիսով իրականութիւն դարձնելով Համահայկական Համացանցային Համալսարանի նշանաբանը՝ «Հայկական կրթութիւն, միշտ, ամէնուր»:

Հայկական Համացանցային Համալսարանի կայքէջն է.- (www.avc-agbu.org), իսկ էլ-նամակի հասցէն.- (info@avc-agbu.org):

Աչքաբացութի՞ւն, թէ ծակաչքութիւն

ՍԱՐԳԻՍ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ

Արեւելքի մէջ ընդունելութիւն գտած, նոյնիսկ յաճախ գնահատուած արարք մըն է աչքաբացութիւնը, որուն իբրեւ ամենապարզ օրինակ կրնանք տալ, հերթի մը սպասելու ժամանակ ետեւէն գալով առաջին շարքերուն մէջ սպրդողները, կամ ճանապարհի արգիլեալ գիծ մը կոխոտելով քանի մը օթօ առջեւ անցնող խորամանկ շարժավարները եւայլն:

Քաղաքակիրթ կոչուած արեւմտեան երկիրներու մէջ հաւանաբար յաճախակի չէք հանդիպիր նման դէպքերու, բայց մեր երկրին մէջ, այդպէս չվարուողներուն նոյնիսկ կ'այպանեն աչքաբաց չըլլալով:

Վերոյիշեալներէն աւելի վտանգաւոր են սակայն ծակաչքները, զորոնք կարելի է, քարը լաթի փաթթելով կոչել նաեւ պատեհապաշտներ:

Ցաւ ի սիրտ, այս վերջին դասակարգին մէջ տեղադրել կը ստիպուինք Թուրքիոյ եւ Հայաստանի օդային երթեւեկութիւնը ապահովող ընկերութիւն(ներ)ը: Եւ խոստովանինք, որ ի՛նչ ուզեն կոչուին, ի՛նչ ազգի ուզեն պատկանին, անուններելի կը գտնենք իրենց ծակաչքութեան հասնող պատեհապաշտութիւնը:

Անհիրաւութիւն ըրած չըլլալու համար եկէք հպանցիկ աչք մը նետենք, Հայաստանի անկախանալէն վերջ անոնց տարած գործունէութեանց:

Երբ Թուրքիա ցամաքային սահմանադոները փակեց Հայաստանին, միակողմանի բաց թողուց օդային երթեւեկութիւնը, այսինքն, Թրքական Օդային Գիծերը, որ աշխարհի բոլոր ծագերուն թռիչքներ կը կատարէ, Երեւանը անտես առաւ եւ հրապարակը թողուց հայկական օդային ընկերութիւններու, որոնք սկսան Երեւան-Իսթանպուլ թռիչքներ կազմակերպել բաւական բարձր գիներով եւ հնամաշ սովետական ինքնաթիռներով, ընդհանրապէս առանց որեւէ զեղչումի: Տոմսի գիները երբ շատ բարձրաց(ուեց)ան, միջամտեց թրքական անունով ընկերութիւն մը, որ սկսաւ աւելի նոր ինքնաթիռներով ու քիչ մը ցած գիներով երթալ-գալ Երեւան:

Փոխադարձ զեղչերու որպէս արդիւնք, երթուդարձի տոմսի գինը իջաւ 100 տոլարին տակ, մինչեւ որ երկու ընկերութիւնները համաձայնեցան եւ գիները կրկին բարձրացուցին 500 տոլարէն վեր:

Այժմ դարձեալ երկու ընկերութիւնները կը գործեն այս հրապարակին վրայ, բայց առանց մրցակցութեան, մինչեւ իսկ քանի մը կոպէկ աւելի շահելու սիրոյն թռիչքներու ժամերը քաշած են կէս գիշերուան ու արշալոյսի միջեւ, եւ կ'երեւի թէ երբեք ալ նպատակ չունին այս կացութիւնը բարեփոխելու:

Երեւանի ճամբորդներուն համար կը մնայ աղօթել.

ա) Որպէսզի ժամ առաջ համաձայնութիւն գոյանայ երկու երկիրներու միջեւ եւ Թրքական Օդային Գիծերը Երեւանի թռիչքը աւելցնեն իրենց ծրագրին մէջ...

բ) Կամ ալ սահմանադոները բացուին եւ ներքին գիծերով սահմանի մօտ քաղաք մը թռչող ճամբորդը ցամաքի ճամբով անցնի Հայաստան, առանց հարեւան երկիրներու «բերնին հոտը» քաշելու... Ամէն:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ահա տարի մը անցաւ այն օրէն, երբ մեր սիրեցեալ հայրը, մեծհայրը՝

Տիար Սմբատ Էսդուգեան

մտաւ իր յաւիտենական հանգիստը: Իր յիշատակը թարմ է մեր սրտերուն մէջ: Զայն 6 Սեպտեմբեր 2009, Կիրակի առաւօտ անգամ մը եւս պիտի յիշենք Ֆէրիգիւղի Ս. Վարդանանց Եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի Հոգեհանգստեան կարգով: Իսկ ժամը 14.00-ին Պալըքլըի գերեզմանատան իր ընտանեկան դամբարանին շուրջ պիտի հաւաքուինք եւ աղօթենք իր հոգւոյն խաղաղութեան համար:
Կը ծանուցանենք բարեկամներուն, ծանօթներուն ու զինք սիրողներուն:
Աստուած իր բարի հոգին լուսաւորէ:

Էսդուգեան եւ Ուսդա ընտանիքներ

ԼՈՒՅԻՔԱ ՏՈՒՏՈՒ

Աս չօճուխները մերն են

Համայնք ըլլալով որքան ալ չտեսնելու դանք նէ, մասնաւոր խնամքի կարօտ շատ չօճուխ ունինք, կիտէք կոր: «ԶԻՊԷԶ» անունով ալ աս չօճուխներուն խնամք տանող կազմակերպութիւն մը ունինք, ատ ալ կիտէք կոր: Ամա պիւթիւն Թուրքիան պտըտելու ըլլաք նէ աս ԶԻՊԷԶ-ին մէկ նմանը տահա չէք կրնար կտնալ. ատիկա չէք կիտեր կոր: Ինչու քիւմ համայնքին մէջ հիւանդանոցի մը, դպրոցի մը կամ միուԹեան մը տրուած կարեւորութեան կէսը պիլէմ չտրուիր կոր ԶԻՊԷԶ-ին:

Անուունը իմանանք նէ, «Հա՛... այո՛» կ'ըսէք, ետքն ալ ուրիշ հոգերով կը տարուիք, մոռնաք կոր: Հէլպէթ քիմ «կրակը ինկած տեղը կը վառէ» կ'ըսեն: Մարմնական կամ մտային տկարութիւն ունեցող չօճուխի մը տէր ըլլալը ինչ տեսակ պան մըն է նէ. մինակ կլոխը էկողը կիտէ: Անկէ անդին մարդ «վա՜խ, վա՜խ» մը կ'ըսէ կ'անցնի:

Նայեցէ՛ք, աս ԶԻՊԷԶ-ը խնամքի կարօտ չօճուխներուն հոգ տանելով, զանոնք կեանքի պատրաստելով շատ կարեւոր տէրտի մը չարէ ըլլալ կ'աշխատի կոր: Ամա աս տեսակ կործերը շատ փարա կ'ուզեն: Էն աղէկ, էն փորձառու մասնագէտները փարայով կը պռնուին: Կացէք մէյ մը տեսէք տեղը. ատանկ «քօմ իլ ֆօ» տեղ մը փարայով կը տառնայ:

Անցած շաբթուան Գնալը ճաշին շիք շիք հագուած էկած էին ազգին իլէրի կէլէնները: Արժէքաւոր երգչուհի Լէման Սամը մտիկ ըրին: Կերան-խմեցին, էյլէնմիշ էղան: Օղջ ըլլան, նուիրատուութիւն ընողներ ալ էղած են: Ամա ասանկ կիշեր մը թէրթիփլէնմիշ չըլլար նէ կեցած տեղը ԶԻՊԷԶ-ը միտքը պերող աճէպ կ'ըլլա՞ր:

Գալով ճաշին, երգիչին տուր, ռէսթորանին տուր, սիրտ հատնումն ալ ճապա: Աղէկ տէ ԶԻՊԷԶ-ին ի՞նչ մնաց աճէպ: Պէլքիմ ալ աստարը էրեսէն սուղի էլաւ: Ինչո՞ւ: Իրենց գոյութիւնը եւ կարեւորութիւնը համայնքին իմացունեն կամ յիշեցունեն տէյիմ: Կիտեն կոր քիմ չուզած մարդ մարդու պան չի տար, տիւրթիւլմիւշ չեղած մարդ անտեղացի չ'ըլլար:

Ըսել ուզածս ան է քիմ. համայնք ըլլալով մէյ մը ընդունիլ պէտք է քիմ աս չօճուխները մերն են: Անոր համար ալ ճաշի, պալոյի պէս մասրաֆլի եւ էգիյէթլի պաներու չսպասած պատասխանատուութիւն առնել, ծառք էրկընցնել պէտք է: